

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis
Prædicatorum**

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Placitu[m] Iudaeoru[m] in nomine principis facta[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Fa multis alijs modis & exterioribus signis pos-
signa cognoscuntur. sive ex Iudaismo conuersi ap-
scendi reiu-
daizantes ex
lege de Eze-
ro Iuzgo.
probare Iudaicam sectam, sicut constat ex lege qua-
dam, quam Hispani vocant del Fero iuzgo, per
quam neophyti Toletana ciuitatis, & Hispanie,
qui post fidem suscepimus defecerant, sub pena vlti-
mi supplicij Iesu obligant ad eundem omnes Iudeo-
rum ritus, in primis vero ad comedendum carnes por-
cinas, vel saltinas ea edulias que cum porcini carni-
bus cocta fuerint: Eam constitutionem, quia huic
loco lucem est allatura, ex lib. 12. legi del. Fero
iuzgo, si. 2. l. 16. hic referre placuit, habet autem ita.

Placitum Iudeorum in nomine Principis factum.

Clementissimo ac Serenissimo Domino no-
stro Recessuendo Regi, omnes nos Hebrei
Toletana ciuitatis atque Hispaniae gloria vestre,
qui infra subscripti vel signa facturi sumus.

Bene quidem ac iuste nos meminimus cōpul-
tos fuisse, ut placitum in nomine diuina memoriae
Chintillani Regis pro conseruanda fide catholi-
ca conscribere deberemus, sicut & fecimus. Sed
quia perfidia nostrae obstinationis & veritas pa-
rētalis erroris nos ita detinuit, ut nec veraciter in
Iesum Christum Dominū credemus, nec cat-
holica fidē sincere teneremus: idcirco nūc libe-
ter ac placite spopondimus gloria vestra, tā pro-
nobis, quam pro vxoribus & filiis nostris, p hoc
placitū nostrū, ut deinceps in nullis obseruatio-
nibus, in nullis incestuī viis Iudaicis milicea-
mus: Iudeis & etiā nobis baptizatis nullo penitus
execrando consorcio conficiemur: nō more no-
stro propinquitate sanguinis usque ad sextū gra-
dum incestuī pollutione in cōiugatione vel for-
nicatione iungamur: nō coniugia ex genere no-
stro, aut nos, aut filii nostri, vel nostra posteritas
vllatenus fortiamur: sed in tvoq; sexu deinceps
Christianis iugali copula connectamur: nō cir-
cucisionē carnis operemur, nō pascha, & sabba-
ta, ceterosq; dies festos iuxta ritum Iudaicæ ob-
seruationis celebremus: non escarum discretio-
nen vel consuetudinē teneamus: nō ex omnib.
qua Iudeorū viis, & abominanda consuetudo
vel conueratio agit, aliquatenus faciamus: Sed
sincera fide, grato animo, plena deuotione in
Christū filium Dei viui, secundum quod Euangeli-
ca, & Apostolica traditio hēt, credamus, atque
hūc cōsiteamur ac veneremur. Omnes etiā viis
sanctæ Christianæ religionis tam in festis dieb.
vel in coiugijs, & escis, quam in obseruationib.
vniuersis veraciter teneamus, & sinceriter am-
pleteamur: nullo reseruato apud nos aut oppo-
sitionis obiectu, aut fallacia argumēto, per quod
aut illa quę facere denegamus, iterum faciamus
aut hęc, quę facere promittamus, minime vel nō
sinceriter cōpleamus. De suillis vero carnib. id
obseruare promittimus: ut si eas pro consuetudi-
ne minime percipere poterimus, ea tamen quę
cum ipsis decocta sunt, absque fastidio & horro-
re sumamus & comedamus. Quod si in his om-
nibus, quę supra taxata sunt, in quoconque vel
minimo trāgressores inueni fuerimus, & aut
contra Christianæ fidei agere pr̄sumplerimus

A aut quę congrua catholica religionis promis-
imus, verbis aut factis imple distuletinus: In-
ramus per eundē Patrē, & Filium, & Spiritū san-
ctum, qui est unus in Trinitate & unus Deus,
qui ex nobis horum omnium vel unius transgrel-
lit inueniēt, aut nouis signibus, aut lapidi-
bus perimitur. Aut si hunc ad vitā glorie vestre
relerauerit pietas, mox amissa libertate, tā cum
quam omnem rei ipsius facultatem, cui volueri-
tis perenniter seruēdā donetis: vel quidquid ex
eo, vel ex rebus eius fieri iussieritis, nō solū ex re-
gni vestri potentia, sed etiam ex huius placiti no-
strī sponsione potestate liberā habeatis. Factum
B placitū sub die xij. Kalendas Martias an. Feliciter
texto regni glorie vestre in Dei nomine Toleti.
Editum est hoc placitum, ut colligitur ex annali-
bus Hispanie circa annos Domini DCLIII. quo tē
pore Recessuendus Rex (quem Recessum vo-
cant) cuius Imperio factum fuit, ut constat ex pri-
cipio constitutionis, regni gubernacula administra-
bat. Idem placitum refers in lingua vulgari Hispa-
nia auctōr Repertoriū Inquisitorū verbo, comedere.
S. An suspectus.

In eo multa nota digna obseruare licet, sed il-
lud in primis, quod de carne Suilla sive porcina a Iudeis
neophyti edenda promittitur, non est negligēndū.
Cānū auctōr Repertoriū Inquisitorū verbo, comedere
re. S. An suspectus. ait, Iudeos scētis Christianos,
non videantur reiudicari, debere comedere, vel fal deordi-
tem gustare de his, quibus priusquam conuerterēto
minime vescebātur, alias de hæresi fieri suspectos.
Jacobus quoq; Simancas de cath. instit. titu. 50.
de presumptionibus, nu. 32. amplius ait, nō esse levē
presumptionem contra descendentes ex Machome-
tanis si vinum non bibant, nec carnē Suillā edant:
ita ut proculdubio presumi possit in maiorum se-
Etis adhuc permanere.

Horum virorum sententia non obscure confir-
mant ea quę docet hic Eymericus, et que haltemus
commemorauimus: ceterum iudicio opus est, et mo-
res hominum diligenter sunt explorandi; sunt enim
quidam quibus certa quādā non placet eduliu, vel
quia stomachus illa fere non potest, vel quia gustu
insuauia, vel quia illis vesci non consuerunt, &
propterea potest saepe contingere ut absq; villo mētis
errore, aut vlla prioris scētis approbatione ab his
abstineat: quare ex hoc solo nō videtur omnino pre-
sumendum de hæresi vel apostasia: & tunc fortassis
omnis suspicio cessaret, cū cōversi ceteros ritus
Iudeicos, aut Machometanos penitus cœtarēt, et nō
flos hoc est, veterū Christianorū diligenter, pie, &
humiliter more Christiano sequerētur et obserueret.

E Sane ex ceteris ritibus Iudeorum, aut Macho-
metanorum, aut Gentiliū, obseruatis, ab his, qui ex
illis scētis conuertuntur, ceterior videatur oriri hæ-
resi suspicio, quam ex non manducanda carne porci-
na, videlicet ex nimia familiaritate cum Iudeis: ex
frequentatione ad loca, in quibus ipsi morantur, &
pr̄sentim ad Synagogas: ex obseruatione Sabbathi
et alijs multis, quę supra indicauimus, et refert hic
Eymericus, hos enim non ita abhorret stomachus,
& palatū, sicut carnes procinas, anguillas, & alia
animalia, quibus Hebrei vesci non sunt soliti.

Argue

Atq; hoc tam diligens consideratio lohabere. A potest in ipsiusmet conuersis, quibus pro consuerudine non facile caro porcina, aut similes cibi illis retinetur, quia conuerterentur, placere possunt: At nō ita videtur iudicium de ipsorum filiis, & nepotibus, & alijs descenditibus, quos non videtur verisimile ad his abstineret, nisi ex damnatae sententiae reuerentia & approbatione: cum in his cesseret ratio illa consuetudinis, que ipsosmet conuersos tueri potest.

Que autem de Iudeis diximus in hac causa, eadem in alijs qui ad Christianam religionem ex alijs sentibus convertuntur, locum habere putamus, consideratis ritibus & moribus singulorum.

Signa exteriora per quae necromantici hereticici diagnoscuntur.

Magi hereticantes², seu necromantici, vel demonii inuocatores, & sacrificatores, qui ijdē sunt per signa exteriora huiusmodi dignoscuntur; habent enim, ut communis, ex visione, apparitione, ac colloctione malorum spirituum toruum visum & obliquum; ponuntque te ad diuinandum de futuris, etiam de illis, quae dependunt ex mera Dei voluntate, vel hominum: nonnullorum astrolgiae, vel alchimiae intendentes, vnde si Inquisitori aliquis deferatur quod necromanticus est, & apparet manifeste, quod alias est diuinator, vel astrologus, seu alchimista, maximum signum sit Inquisitori de veritate; nam diuinatores ut plurimum expesse, vel tacite sunt demonii inuocatores, Astrologi, etiam, ut frequenter, & alchimista, ut in pluribus, nam quādū nō possunt pertingere ad finem intētū, dāmonis auxilium querunt, inuocant & sacrificant tacite, vel expesse.

Quanta autem istorum sit dementia, error, & impietas habetur in secunda parte. q. 43. vii agitur de erroribus, & heresibus necromanticoꝝ, ac demonum inuocatorum.

COMMENT. XIII.

Magi hereticantes, seu necromantici, &c. Eadem hæc habet apud Umbertū in operi judiciali, verbo, necromantici, tradit. Repertoriū inquisitorum verbo, necromantici. & Tabiensis in summa, verbo, fors. §. 2. nu. 3. & his locis etiam, ceteri Summarū collectores, copiose Paulus Grillanus tract. de fortis legi. q. 10. & Alfonſus Caſtrus lib. 1. c. 14. de iusta hæreti, punitione.

Prudenter vero Eymericus hoc loco non dixit, magos simpliciter, sed magos hereticates, quasi vel la indicare, non oīm magia illicitā, aut magos oīs retitos & malos. ꝑ vt apertius intelligatur, ne quod in re obscuras, nec passim obvia decipiatur, observare oportet, duplē in primis esse magiam, vt nō detur optime sensisse Marcus Mantua singu. §. 14. incip. In eadem lege, mathematica unam, alteram naturalem, sine elementariam, quamvis viraq; naturalis sit, cū viraq; sine demonii prestigio exerceari possit; prima tamen regulis mathematicis Ariθmetica & Geometria videtur absoluta; altera cir-

ca res alias versatur, platerque conficitur, vt proxime dicam, res sicut exemplis.

Naturalis magia est, que ex cōpositione & mutua unionē quarundam rerū miras alias quādā res producit, vt si quis mixturā faciat, qua sub aquis ardeat, vel qua a radī solis accendi possit: vel si q̄ ignem in certa materia ita accēdat, qui oleo extinguatur, & similia.

Magia mathematica est, que per Geometrię & Arithmeticę regulas mira prorsus opera fabricat: vt columbas, quae in aere volat, quam dicitur fecisse oīm Architas, vt refert Gellius li. 10. c. 12. noct. Atticar. & Petrus Crinitus li. 14. de bone disciplina c. 12. & Cassiodorus in lib. is variarum, refert Boetium insignem philosophum hac arte, q̄ a p̄gmatiā vocat, mira prorsus fecisse in hac verba.

Tibi ardua cognoscere, & miracula monstrare propositum est: tuā artis ingenio metallū mutū. Diomedes in aere grauis buccinatur: ēneus anguis insibillat: aues simulatæ sunt, & quae vocem propriam nesciunt habere, dulcedinem cātilenā probantur emittere: parua de illo referimus, cui cēlū imitari fas est hæc Cassiodorus. & patrū memoria Georgius Caputblancus Vincentius (quē falso Cardanus lib. 2. & lib. 17. de subtilitate Brixellēsem fabrum appellat) nauiculam argenteam hac arte cōstituit opere pragmatico, vel automaco, quam plurimē in cūitate conficiendus, super mensa per se pergerent, cum muliere ornata lyra pulsante, nauis remos ageret. & catulo in pro rā baubante, eiusmodi nonnulla cōspiciuntur. Tyburne in horto Illustris. Cardinalis Etienensis, quamvis manifestor sit in illis causā, impulsu aquarū artificiose distinctarum illa sunt: fed ars est prorsus mira. cetera multa omitto breuitatis studio, curiosi indaganda. hæc vtraque magia, nisi recte exercetur, dolos admittere potest.

Ex his orta est tertia venefica vocata, seu malefica & infamis, que tota est inimicorum spirituum Magia venefica & malefica & invocationibus & innovationibus concinnata: ne-

faria eam peperit curiositas, nā cū multi vera arte destituti, mira illa opera, de quibus diximus fabricare non possent, ad demones configerant, qui hoc

illos doceret. hanc Greci, etiam siue kæsorū uocant. hæc præstigia & phantasmatā porrigit, nene ficia docet, incantationes & omnia maleficia opera demonum demonstrat. quid per hanc uerces preterint, docent passim poterū libri. & de hac postrema est accipendus hic Eymerici locus, qui plane insignis est, dum magos siue necromanticos, hereticos appellat, quos & hereticos esse plene parte

2. q. 43. demonstravit.

b. Habent enim, ut communis, ex visione, et apparitione, ac colloctione malorum spirituum toruum visum & obliquum. Ita omnino legendū est ex Bononiensi, & codice Cardinalis de Gabara, qui ceteris sunt emēdiores hoc loco: nā uox illa, ex apertione, que erat in Barcinonensi impreſſo, non conuenit huic loco, neque illa, tortum, que erat item in Barcinonensi & Sabellano: nam uox, obliquum, que postea sequitur, satis indicat, tortum, hoc est, terribilem, & non tortum (ne fruſtrabis idem sub duabus uocib; idem significantibus